

Vidya Ashram

Autonominen maailmanlaajuinen yliopisto

Kahdeskymmenes vuosisata oli tiedon. Se oli myös ennennäkemättömän väkivallan vuosisata. Tuottamamme tieto käännetään meitä ja koko yhteiskuntaa vastaan. Näin kävi jo yliopistojen tiedolle, mutta muodostumassa oleva tietoyhteiskunta näyttää olevan poikkeuksellisella tavalla suunniteltu tiedon kaappamiseen ja tiedon kääntämiseen sen tuottajia vastaan. Tieto on globaalin pääoman ja globaalien väkivaltakoneistojen palveluksessa.

Modernin ajan yliopisto oli tiedon tuotannon ensisijainen paikka, joka lupasi johtaa yhteiskunnan pimeydestä valistukseen ja puutteesta runsauteen. Mutta tieto liikkui niin, että se päätyi riiston ja vallan välineeksi. Tiedon auktoriteettinä yliopistosta tuli samalla muun yhteiskunnan tiedon tukahduttaja. Yliopisto uskoi voitavansa tilaa puhtaalle uteliaisuudelle, tiedolle tiedon itsensä vuoksi, tutkimukselle ilman vallan väliintuloa. Yliopisto puolusti erioikeuttaan kaikin keinoin. Nyt tämä oikeus on poistettu.

Yliopistot ovat laajentuneet valtavasti. Miljoonille on avautunut pääsy korkeimpaan koulutukseen. Yliopistoliset tiedon tuottamisen kaavat on haastettu. Niin naiset, mustat, kolonialisoidut, työläiset kuin vallankumouksellisetkin ovat kiistäneet korkeimman opetuksen maailmankuvan. Mutta saamaan aikaan kun tämä kamppailu tiedon demokratisoinnista käynnistyi, tiedon militarisoinnin ja teollistamisen aika alkoi Manhattan-projektin nimissä. Nämä kaksi prosessia, demokratisointi ja militarisointi/teollistaminen, törmäsivät 60-luvulla aiheuttaen monenlaista opiskelijaliikehdintää.

Nyt globaali hallinto on uudelleenjärjestäytymässä. Informaatioaika ei perustu etuoikeutetulle tiedon tuottajien luokalle. Kaiken kulttuurin sisältämä tieto valjastetaan käyttöön, alistetaan mittaamisen, tiedonhallinnan ja suljettujen järjestelmien piiriin.

Tiedon ja työn hierarkiat

Tiedon riisto on työn riiston tapaan uuden kapitalistisen järjestelmän perusta. Oli tieto peräisin mistä tahansa – yliopistosta, internetistä, uskonnosta, arkielämästä – se pyritään ottamaan tietoyhteiskunnan käyttöön. Tiedonhallinnassa virtuaaliteknoologioilla on keskeinen rooli. Uudet tuotantojärjestelmät rakentuvat elävälle tiedolle, toisin kuin aikaisemmat koneisiin ja rutiineihin kivettyneihin tietoihin perustuvat järjestelmät. Näin myös työläiset voivat tulla tietoisiksi omasta tiedostaan. Tiedon ja työn tai tietävien kehojen ja työtätekevien kehojen välillä ei ole ristiriitaa. Henkisen ja ruumiillisen työn ero on fossiili aiemmilta teollisilta aikakausilta.

Aiemmissä kapitalistissa järjestelmissä ja työläisten

Vidya Ashram

Kirjoittaja on Vidya Ashram-niminen yhteisö (<http://www.vidyaashram.org/>), joka perustettiin kolme vuotta sitten Intian Sarnathiin. Yhteisö on osallistunut maailman sosiaalifoorumien tietoyhteiskuntaa koskevien tapahtumien järjestelyyn esimerkiksi Hyderabadissa, Mumbaiissa, Karachissa ja Delhissä. Ashramissa toimii tiedon vapauttamisen ryhmä, johon on liittynyt 30 nuorta miestä ja naista Sarnathin alueelta.

” AGU arvostaa kaikkea työtä ja kaikkea tietoa samalla tavalla. Sen mukaan tieto on yhteiskuntien ja yksilöiden ylösrakennuksen väline.”

vapautumista korostaneissa kommunistisissa ideologioissa työ kategoriana sisältää hierarkian: henkinen työ, teollisuustyö, naisten työ, käsityö, maatyö, primitiivinen työ ja niin edelleen. Tämä hierarkia sisältää tiedon lajien hierarkian. Yliopistojen tieto, modernin teknologian tieto oli korotettu ylimmäksi, kun taas naisten, maanviljelijöiden, käsityöläisten ja heimojen tietoa pidettiin tavanomaisena tai satunnaisena, ellei sitten suorastaan taikauskona. Hylkäämme tämän arvojärjestyksen. Jopa modernina aikana nimellä *lokvidya* kutsumamme tieto on ollut tärkeässä osassa.

Jos oletamme, että tiedon sijainti ei aseta arvojärjestystä ja että kaikella tiedolla on tehtävänsä yhteiskunnan uudistamisessa, aukenee reittejä solidaarisuudelle rajojen ylitse. *Lokvidyan* tunnustaminen avaan valtaisan elävien tietoperinteiden kaikkeuden. Samalla ihmiset tunnistavat omat itsenäiset tietokäytäntönsä voimanlähteiksi, eikä vain eloonjäännin välineiksi.

Autonominen globaali yliopisto (Autonomous Global University, AGU)

Edufactory-kollektiivin [<http://www.edu-factory.org/>] ehdotus autonomisen globaalin yliopiston muodostamisesta on rohkea ajatus. Kannatamme sitä. AGU on ehkä helpoin kuvitella organisaatioiden ja verkostojen joukkona. Välttämättömyyden pakosta se toimii suureksi osaksi virtuaalimaailmassa, mutta se koostuu järjestäytymisestä ja tekemisistä maan pinnalla.

Jotta AGU olisi autonominen, sen tietotoimintojen täytyy olla vapaita poliittisesta, taloudellisesta ja sotilaallisesta painostuksesta. Siksi sillä pitää olla oma poliittinen ja ideologinen ohjelmansa. AGU ei ole vain tiedon tuotannon paikka. Se on samalla tiedon tuottajien yhteistyön paikka ja paikka, jossa he voivat välttyä toimimasta yh-

dessä globaalin tietohallinnon kanssa. Tässä mielessä kyse on pikemminkin liitosta [union].

AGUn on selvitettävä, miksi tietomme käännetään meitä vastaan. Sen on luotava solidaarisuutta yliopiston rajojen yli. Se ei ole luovuuden ja tuotannon linnake. Se on dialogin, solidaarisuuden ja järjestäytymisen elin. Sen on pyrittävä organisoimaan tiedon tuottajien suhteellisen etuoikeutettu joukko haastamaan globaalit riiston ja väkivallan mekanismit. Sen on paljastettava tavat, joilla tiedosta tulee voitontavoittelun väline ja ase yhteiskuntaa vastaan. Sen on vapautettava tieto näistä ehdoista.

AGU arvostaa kaikkea työtä ja kaikkea tietoa samalla tavalla. Sen mukaan tieto on yhteiskuntien ja yksilöiden ylösrakennuksen väline.

Näitä tarkoituksia varten AGUn on levitettävä yhteistoiminnasta kieltäytymisen virusta kaikille yliopistoille. Erilaiset itse-opiskelun ja yhteisöllisen oppimisen hankkeet, joita esiintyy yliopistoissa ja niiden liepeillä, on nähtävä juuri yhteistoiminnasta kieltäytymisenä: ne kieltäytyvät tukemasta uutta kontrolloidun tiedon järjestelmää, jossa opiskelijat ja opettajat toimivat voitontavoittelun ehdoilla. Yhteisöllinen itsekasvatus vastustaa tiedon tuottajien tyhmistämistä ja pyrkii vapauttamaan tiedon dekaanien, johtajien, managerien ja vuokraisäntien käsistä.

AGU pitää yhdistää nämä yhteistoiminnasta kieltäytymisen teot tutkimuksiin, jotka paljastavat asioiden vallitsevan tilan. AGU on paikka dialogeille ja käännöksille kieleltä toiselle. Se kylvää siemeniä tiedon *satyagraha*-liikkeelle. Tiedon *satyagraha* tarkoittaa, että episteemisten arvojen täytyy olla erillään markkina-arvoista, ja yhteydessä totuuteen ja oikeuteen. (”Yhteistoiminnasta kieltäytyminen” ja *satyagraha* ovat perintöä Brittiläistä imperiumia vastaan käydystä väkivallattomasta kamppailusta Intiassa.)

AGU osallistuu tiedon uudelleenmäärittelyyn ja yliopistojen uudelleenrakennukseen. Sen tarkoitus on muodostaa yliopistoja, jotka perustuvat tiedon runsaudelle, niukkuuden jakamisen vastakohtana. Se haastaa vallitsevat tiedon jaottelut asettamalla ihmisen episteemisenä olentona keskiöön. Se etsii uusia tiedon integroinnin muotoja.

Mielestämme AGUn pitäisi siis koostua tutkimuksesta, järjestäytymisestä ja uudelleenrakentamisesta, joiden pääasialliset metodit ovat yhteistoiminnasta kieltäytyminen, dialogi ja kääntäminen. Ymmärrämme, että haaste on valtaisa. Kaikki virtuaaliset välineet – verkkosivut, postituslistat, wikit, sosiaaliset verkot – tarvitaan ja vielä parempina. Virtuaalisen elämän ja tavallisen elämän yhteys on myös määriteltävä. Myös AGUn institutionaalista muotoa ja sen suhdetta muihin instituutioihin on pohdittava.

Suomentanut Tere Vadén
(alun perin: www.vidyaashram.org)

Lokvidya

Termi *lokvidya* sisältää sanat *loka* (maailma, ihmiset) ja *vidya* (tieto): ”kansantieto” voisi olla yksi suomennos. Termillä pyritään kuvaamaan hierarkiatonta tietoa, joka aina konkreettisesti sisältyy ihmisiin ja heidän maailmaansa.